

Kendelse
af 18. marts 2024
i faglig voldgift 2023.570

CO-industri
for
Dansk Metal
(advokat Jesper Herrmann)

mod

DI Overenskomst I
for
Danvægt A/S
(advokat Lars Bruhn)

1. Parternes uoverensstemmelse

Sagen angår fortolkning af § 13, stk. 7, i Industriens Overenskomst (2020-2023). Spørgsmålet er, om overarbejde før normal arbejdstid skal indgå i fastlæggelsen af satsen for overarbejde, der samme dag udføres efter normal arbejdstid. Det mener klager, mens indklagede er uenig heri.

Fortolkningsspørgsmålet udspringer af, at medarbejdere hos den indklagede virksomhed (Danvægt A/S) i 2020 arbejdede over både før og efter den normale arbejdstid.

2. Påstande

Klager, CO-industri for Dansk Metal, har nedlagt endelig påstand om, at DI Overenskomst I for Danvægt A/S skal anerkende, at Industriens Overenskomsts § 13, stk. 7, skal fortolkes således, at når medarbejderen har mere end 2 timers overarbejde samme dag, som er fordelt før og efter normal arbejdstid, skal overarbejde, der udføres før normal arbejdstid, indgå i fastlæggelsen af den sats, der skal betales for overarbejde efter normal arbejdstid.

Indklagede, DI Overenskomst I for Danvægt A/S, har påstået frifindelse.

3. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen blev hovedforhandlet den 12. marts 2024 hos Dansk Industri, H.C.Andersens Boulevard 18, 1553 København K.

Som sidedommere udpeget af klager fungerede souschef Jan Kristensen Schmidt og faglig sekretær Keld Brødsgaard, begge CO-industri, og som sidedommere udpeget af indklagede fungerede advokat Lisbeth Walthersdorf Katafai og personalejuridisk chef Jesper Madsen, begge DI.

Højesteretsdommer Oliver Talevski fungerede som opmand.

Efter bevisførelse og procedure voterede rettens medlemmer. Der kunne ikke blandt sidedommerne opnås flertal for noget resultat. Sagen blev herefter optaget til kendelse.

4. Overenskomstgrundlaget

I Industriens Overenskomst¹ (2020-2023) er der fastsat bl.a.:

"§ 9. Den normale arbejdstid

Stk. 1

Arbejdstiden fastlægges pr. uge, måned eller år på basis af en gennemsnitlig arbejdstid på 37 timer pr. uge ved almindeligt dagarbejde, på skifteholdenes daghold og ved forskudt arbejdstid.

...

Den normale arbejdstid skal lægges mellem kl. 06.00 og kl. 18.00.

...

Arbejdstiden regnes fra normal arbejdstids begyndelse i den enkelte virksomhed til samme tidspunkt næste dag, eller fra kl. 06.00 til kl. 06.00, medmindre andet aftales.

...

§13. Overarbejde

Stk. 1 Indledning

Organisationerne er enige om, at overarbejde så vidt muligt bør undgås.

Der kan dog forekomme forhold, der nødvendiggør overarbejde af hensyn til virksomhedens drift eller rettidig færdiggørelse af indgående ordrer, forpligtelser etc.

Overarbejde udføres efter nedenstående regler.

Stk. 2 Definition af overarbejde

Overarbejde er arbejde, der udføres uden for den i den enkelte uge fastlagte daglige arbejdstid for den enkelte medarbejder (jf. overenskomstens §§ 9, 10, 12, 14 og 15).

...

Stk. 7. Betaling for overarbejde

1. Tillæg for overarbejde betales afhængig af, hvornår overarbejdet finder sted.

a. Hverdage med fastlagt arbejdstid:

---

¹Det bemærkes, at den nugældende overenskomst (2023-2025) indeholder tilsvarende regler, idet betalingssatserne dog er ændret (forhøjet).

På hverdage, hvor der er fastlagt arbejdstid, betales overarbejde efter normal arbejdstid med klokkesatser. Klokketimer regnes ud fra det tidspunkt, hvor den normale arbejdstid slutter, uanset hvornår overarbejdet påbegyndes.

Eksempel:

Den daglige arbejdstid slutter kl. 15.00. Der skal udføres overarbejde fra kl. 16.00 til 19.00. Der skal betales en time med tillæg for 2. klokkeperiode og to timer med tillæg for 3. og 4. klokkeperiode.

På hverdage, hvor der er fastlagt arbejdstid, betales overarbejde før normal arbejdstid med satser, der regnes ud fra tidspunkter, der er fastsat i § 7.

...

2. Betalingsatser

a. Overarbejde på hverdage

Første og anden klokkeperiode efter normal arbejdstid:

1.3.2020	kr. 41,20
1.3.2021	kr. 41,85
1.3.2022	kr. 42,55

Tredje og fjerde klokkeperiode efter normal arbejdstid:

1.3.2020	kr. 65,80
1.3.2021	kr. 66,85
1.3.2022	kr. 67,90

Femte klokkeperiode og derefter indtil den normale arbejdstids begyndelse:

1.3.2020	kr. 123,10
1.3.2021	kr. 125,05
1.3.2022	kr. 127,05

Overarbejde forud for normal arbejdstid, således at der arbejdes ind i den normale arbejdstid, såvel ved dagarbejde som ved forskudte hold, når overarbejdet ligger inden for tidsrummet kl. 06:00 til kl. 18:00:

1.3.2020	kr. 41,20
1.3.2021	kr. 41,85
1.3.2022	kr. 42,55

Overarbejde forud for normal arbejdstid, når overarbejdet ligger inden for tidsrummet fra kl. 18:00 til kl. 06:00:

1.3.2020	kr. 123,10
1.3.2021	kr. 125,05
1.3.2022	kr. 127,05

..."

Der er fremlagt overenskomster fra 1903 og frem til belysning af reglerne om overarbejdsbetaling. I ingen af overenskomsterne har det foreliggende fortolkningsspørgsmål været udtrykkeligt reguleret, og overenskomsterne vil derfor ikke blive nærmere gennemgået. Her skal blot nævnes, at satser for overarbejde, der blev udført før normal arbejdstid, kom ind i overenskomsten fra 1967 (Fælles Værkstedesregler), og at klokketimer første gang forklares med et eksempel i Industriens Overenskomst fra 2017.

5. Parternes anbringender

Klager har anført navnlig, at betaling for overarbejde er en genebetaling, som den enkelte medarbejder har krav på, når denne skal udføre arbejde på andre tidspunkter end inden for normal arbejdstid. Herved gøres der indgreb i medarbejderens fritid.

Der er en større gene og belastning forbundet med at skulle udføre overarbejde både forud for og efter den normale arbejdstid. Det vil derfor være i strid med § 13, stk. 7, at honorere medarbejderen med den lave sats, hvis medarbejderen f.eks. har overarbejde 1 time forud for den normale arbejdstids begyndelse og 2-timers overarbejde efter normal arbejdstids ophør. Her skal medarbejderen for den 3. time honoreres med sats 2 (tredje og fjerde klokke time).

Hvis overarbejdstimer, der er lagt forud for normal arbejdstid, ikke indgår i honoreringen af overarbejdstimer efter normal arbejdstid samme dag, kan arbejdsgiveren spekulere i, hvornår det vil være mest økonomisk fordelagtigt for virksomheden at placere overarbejdstimerne. Det har ikke været hensigten med § 13.

Indklagede har anført navnlig, at det fremgår udtrykkeligt af overenskomstens § 13, stk. 7, 1. led, at alene overarbejds placering, ikke dets omfang, afgør, hvilken tillægssats der skal betales for overarbejde.

Overarbejde betales ud fra "klokketimer" og ikke bare "timer". Begrebet "klokketime" betyder, hvad klokken er, når overarbejdet udføres. Dette står i modsætning til regler om, at betalingen afhænger af, hvor mange timer der arbejdes over.

Det bestrides, at det generelt vil medføre en større gene for medarbejderne, at f.eks. tre timers overarbejde er placeret før og efter den normale arbejdstid, frem for, at alle tre timer er placeret efter normal arbejdstid.

Det vil være legitimt for virksomhederne at inddrage de overenskomstmæssige omkostninger i forbindelse med arbejdstidens placering. Det bestrides i øvrigt, at den indklagede virksomhed har spekuleret i placering af arbejdstiden for at spare lønudgift.

6. Opmandens begrundelse og resultat

Parterne er uenige om, hvordan § 13, stk. 7, i Industriens Overenskomst, skal fortolkes. Bestemmelsen angår overarbejde, og spørgsmålet er, om overarbejde, der er udført *før* normal arbejdstids begyndelse, skal indgå i fastlæggelsen af satsen for overarbejde, der samme dag udføres *efter* normal arbejdstids afslutning.

Det fremgår af § 13, stk. 7, 1. led, at tillæg for overarbejde betales afhængigt af, *hvornår* overarbejde finder sted.

Af § 13, stk. 7, 1. led, litra a, fremgår, at overarbejde, der udføres efter normal arbejdstid på hverdage, hvor der er fastlagt arbejdstid, betales med klokketimesatser. Klokketimer *regnes fra det tidspunkt, hvor den normale arbejdstid slutter, uanset hvornår overarbejdet påbegyndes*. I forlængelse heraf er der et eksempel på, hvad klokketimesatserne betyder. Hvis den daglige arbejdstid slutter kl. 15, og der skal udføres overarbejde fra kl. 16 til 19, skal der ifølge eksemplet betales *en time med*

tillæg for 2. klokke-timer (nemlig for arbejde fra kl. 16 til 17) og *to timer med tillæg for 3. og 4. klokke-timer* (nemlig for arbejde fra kl. 17 til 18 og fra kl. 18 til 19).

For så vidt angår overarbejde *efter* normal arbejdstids ophør er der i § 13, stk. 7, 2. led, litra a, fastsat satser for dels *første og anden klokke-timer*, dels *tredje og fjerde klokke-timer* og dels *femte klokke-timer og derefter indtil den normale arbejdstids begyndelse*. Der er også fastsat satser for overarbejde *forud* for normal arbejdstid, således at der arbejdes ind i den normale arbejdstid (og for dagarbejde samt forskudte hold), når overarbejdet ligger inden for tidsrummet fra kl. 6 til kl. 18. Der er ligeledes fastsat satser for overarbejde *forud* for normal arbejdstid, når overarbejdet ligger inden for tidsrummet fra kl. 18 til kl. 6.

§ 13, stk. 7, 1. og 2. led, herunder eksemplet, der illustrerer betydningen af klokke-timer, må efter ordlyden og sammenhængen forstås således, at overarbejde udført *før* normal arbejdstids begyndelse ikke indgår i fastlæggelsen af satsen for overarbejde, der samme dag udføres *efter* normal arbejdstids ophør. Satsen for overarbejde *efter* normal arbejdstids ophør er *alene* baseret på, hvor mange klokke-timer der er gået på det tidspunkt, hvor overarbejdet udføres. Satsen er ikke baseret på, om der *før* arbejdstids begyndelse tillige er udført overarbejde.

Der er ikke fremlagt oplysninger om, at parterne i strid med ordlyden af § 13, stk. 7, har haft en fælles forståelse om, at overarbejde, der er udført *før* normal arbejdstids begyndelse, skal indgå i fastlæggelsen af satsen for overarbejde, der samme dag udføres *efter* normal arbejdstids afslutning. Der er endvidere ikke fremlagt oplysninger om, at bestemmelsen gennem årene generelt har været praktiseret på denne måde.

På den anførte baggrund, og da det, som klager i øvrigt har gjort gældende, ikke kan føre til et andet resultat, frifindes indklagede.

Thi bestemmes:

DI Overenskomst I for Danvægt A/S frifindes.

Hver part betaler egne sagsomkostninger og halvdelen af opmandens honorar.

København, den 18. marts 2024

Oliver Talevski